

Het interview dat op 31 december in *La Voix du Nord* werd gepubliceerd, maakte wat lawaai in de Vlaamse cenakels van Frankrijk en op sociale netwerken. Ik wil echter in 17 punten graag enkele correcties en verduidelijkingen aanbrengen. Ik nodig mijn correspondenten ook uit om mijn *Olla Vogala* boek te lezen over de geschiedenis en de actualiteit van de Vlaamse taal, in Frankrijk en elders.

1. Ik heb grote bewondering voor de creatie van het grote Vlaamse woordenboek van de Akademie voor Nuuze Vlaemsche Taele (AVNT) over de Vlaamse taal. Maar waarom moet men absoluut zeggen dat het het eerste en het grootste is? Het kan toch niet zijn dat specialisten van het West-Vlaams nog nooit gehoord hebben van de *Loquela* van Guido Gezelle, het *Westvlaamsch idioticon* van Leonard Lodewijk De Bo of van het *Woordenboek van Het Frans-Vlaams* van Cyriel Moeyaert. Dit laatste is nochtans grondig geplagieerd.

2. Ik deel niet de keuzes van de AVNT: niet in haar Jakobijnse visie op Vlaanderen en zijn taal; noch in de gemaakte keuzes inzake spelling en syntaxis; noch in de opgedrongen kunstmatige variatie tussen West-Vlaams en Nederlands; noch in de ambitie om het wiel opnieuw uit te vinden, terwijl er aan de andere kant van de *schreve* referentiewerken te vinden zijn en universiteiten, filologen en linguïsten aanwezig zijn om ons te helpen.

3. Ik zeg het luid en duidelijk: sommige namen van gemeenten die door de AVNT zijn gekozen als onderdeel van het tweetalige handvest van gemeenten zijn excentriek en komen niet overeen met een historische referentie. Niet iedereen die zijn trappist in West-Vleteren drinkt, heeft een "academie" nodig om te weten dat de naam van het dorp Flêtre in het West-Vlaams en het Nederlands Vleteren gespeld moet worden. De dichter Guido Gezelle schreef in 1895 een gedicht over Flêtre getiteld "Tot Vleteren". Als de AVNT niet eens de teksten van de historische kampioen van het West-Vlaams heeft gelezen, hoe kan zij dan beweren de norm te definiëren, en welke norm?

4. Ik ben ervan overtuigd, in tegenstelling tot de AVNT, dat West-Vlaams een rol heeft gespeeld in de evolutie van het Nederlands en ook van andere regionale talen rond de Noordzee en de Oostzee. Laten we de rol van Brugge als Hanzestad niet vergeten. Vergeten we ook niet de migratie uit het zuiden naar het noorden als gevolg van religieuze onrusten en de psalmen en andere vertalingen van Pieter Datheen, die vanuit Cassel Vlaams sprak en Nederlands schreef!

5. In tegenstelling tot wat de AVNT beweert, stel ik vast dat de Nederlandse taal niet enkel het voorrecht is van het Koninkrijk der Nederlanden. Het is de stam van een boom waarvan de takken de dialecten Vlaams, Brabants, Limburgs, Hollands, Saksisch, enz. zijn. Dat is net zoals het Duits voor de Elzassers, Luxemburgers, Oostenrijkers, enz. Dat Jakobijnse linguïsten een zeer Franse mening hebben over deze kwestie en overall tussentalen willen creëren om beter te verdelen en te heersen, is een besmettelijke ziekte. Dat ze zichzelf verzorgen en genezen.

6. Ik verdedig de visie van 99,9% van de Vlaamse en Nederlandse taalkundigen: West-Vlaams is een van de takken van de gemeenschappelijke Nederlandse stam, zoals alle Vlamingen, Brabantstaligen, Limburgers, enz. Nederlands is dus geen 'vreemde' taal, noch voor Frans-Vlaanderen, noch voor West-Vlaams.

7. Ik lees de teksten in onze archieven, de geschriften van onze schrijvers en dichters die, van Michiel de Swaen tot Andries Steven, met inbegrip van Tisje Tasje, aantonen dat de geschreven taal van Frans-Vlaanderen wel degelijk het Nederlands was, soms met een regionale tint, in zijn variaties en spelling, op de overeenkomstige momenten. Veel van deze teksten, bestudeerd door vooraanstaande taalkundigen, bevestigen deze analyse. Het is opnieuw verrassend dat de AVNT

beweert zich niet bewust te zijn van het bestaan van een geschreven taal in de Westhoek en deze eenzijdig als een vreemde taal aanduidt.

8. Ik juich het idee toe dat West-Vlaams zijn plaats moet innemen tussen de regionale talen van Frankrijk als dit ons iets concreets en positiefs kan bijbrengen. Op voorwaarde dat het geen speelbal wordt van een Frans-Franse politieke groep die natuurlijk nooit een woord Vlaams heeft gesproken. Ik zeg tegen het ANVT van Jean-Paul Couché: we kunnen anderen er niet van beschuldigen dat ze politiek bedrijven met de promotie van het Nederlands, terwijl de AVNT elke dag flirt met regionale raadsleden en ministeries om de Vlaamse taal om te vormen tot de kunsttaal van de regio Hauts de France.

9. Ik ben blij dat de Vlaamse taal nooit de heilige Jakobijnse grenzen heeft gerespecteerd. De verwijzing naar het Nederlands is niet eens nodig om te stellen dat Vlamingen in drie landen aanwezig zijn: Frans-Vlaanderen voor wat er nog van over is, de Belgische provincies West- en Oost-Vlaanderen en tenslotte de Nederlandse provincie Zeeland. Er wordt wel eens gezegd dat wij, Fransen, middelmatig zijn in geografie. De AVNT bewijst dit, want ze heeft een oriëntatieprobleem door het West-Vlaams uit Vlaanderen te vermengen met het Vlaams uit het noorden van de Hauts de France.

10. Ik denk dat de Vlaamse taal niet het jachtgebied is van een vereniging, zelfs al is het een zelfverkleerde academie. Ze behoort enkel toe aan de Vlamingen over de grenzen heen.

11. Ik bevestig dat modern Nederlands essentieel is voor het voortbestaan van West-Vlaams in Frans-Vlaanderen. Deze eenvoudige observatie is niet politiek maar taalkundig.

12. Samen met mijn vriend Jean-Paul Sepieter kom ik op voor de lancering van de slogan *'T is schoon Vlaamsch te klapp'n?* - Het is leuk om Vlaams te spreken. Dit was in 1972 in het kader van de vereniging Hekkerschreeuwen. Ik stel echter voor dat we nu onze hele slogan citeren, zoals we die destijds geformuleerd hebben:

't Is schoon Vlaamsch te klappen,

ons Vlaams is een dialect van het Nederlands, taal van 20 miljoen Europeanen.

13. Ik wil graag benadrukken dat het ons doel was om zowel West-Vlaams als Nederlands te promoten. En niet "Vlaamsch" in competitie te brengen met het Nederlands, de zogenaamde vreemde taal. Op dat moment spraken ongeveer 100.000 Vlamingen in Frankrijk nog West-Vlaams. Vandaag de dag zijn er misschien nog 10.000 over. Misschien kan de AVNT ons de echte cijfers geven als ze die kennen, en ook het aantal studenten die West-Vlaamse lessen volgen. 16.500 mensen leren Nederlands in Frankrijk, dat weet ik. We zouden graag de regionale raad hiervan op de hoogte stellen, die zich hiervan niet bewust lijkt te zijn.

14. Ik hoop dat de verwijzing naar Europa een solide realiteit blijft voor iedereen in deze storm. Niet het ultraliberale en globaliserende Europa dat meewaait met alle windvlagen, maar het Europa van onze volkeren en culturen.

15. Ik wil erop wijzen dat de 20 miljoen Nederlandstaligen van de jaren zeventig met nu meer dan 23 miljoen zijn. 23 miljoen mensen die Nederlands als officiële taal hebben. Met inbegrip van de West-Vlaamse bevolking van België, die het West-Vlaams dialect goed beheersen - goed voor hen -, een dialect dat als ik de populaire tv-shows mag geloven, door niemand wordt bedreigd. De recente onthulling van de AVNT dat iemand, die lessen Nederlands had gevolgd, naar het West-Vlaams is overgestapt om in het bedrijf in Belgisch Vlaanderen waar ze werkt, haar gesprekspartners te

begrijpen, is een medaille waard. Dit betekent dat als ik in een Picardisch bedrijf werk, ik Picardisch moet leren omdat mijn collega's in de wandelgangen niet elke dag het Frans spreken dat ze op school hebben geleerd. Dat de Picardiërs dus geen Frans begrijpen, is welbekend. Als bewijs kan dit volstaan. Dat gezegd zijnde, raad ik iedereen aan om in Picardië een paar woorden Picardisch te leren.

16. Ik blijf volhouden dat we tot zo'n 20-25 km van de grens aan de Belgische kant West-Vlaams kunnen praten. We kunnen dan afscheid nemen in een café, een winkel of in het bedrijf waar we werken. Maar een taal spreken houdt niet op bij het stamelen van een paar woorden om daarna zo snel mogelijk over te schakelen op Frans of Engels. Als je in een bedrijf in Belgisch Vlaanderen een carrière wilt uitbouwen, zelfs in de buurt van de grens, is het beter om Nederlands te leren. Al de rest is literatuur. En slechte literatuur.

17. Over al deze onderwerpen veroordeel ik de holle frasen van het AVNT van Jean-Paul Couché. Deze zijn funest voor Vlaanderen.

Gelukkig wordt de tegenstelling tussen het Vlaams en het Nederlandse die het AVNT aanhangt niet unaniem gesteund door de promotoren van het West-Vlaams. Ik moedig deze laatste aan om binnen de AVNT en hun verenigingen een halte roepen aan deze nutteloze en schadelijke spelletjes en de inspanningen van alle betrokkenen te bundelen, met respect voor elkaars gevoeligheden en in het algemeen belang. We moeten de culturele weg volgen van verenigingen zoals Yser Houck en anderen die lesgeven, in het West-Vlaams en het Nederlands. Of de economische piste van André Figoureux (burgemeester van West-Cappel en voorzitter van de intercommunale Communauté de Communes des Hauts de Flandre) die pleit voor het onderwijs van het Nederlands zonder zich te verzetten tegen het West-Vlaams. We kunnen van elkaar leren. Maar we moeten eerlijk blijven en de geïnteresseerden niet misleiden en het West-Vlaams niet belangrijker maken dan het is.

Ik zal ook tussenkomen bij Vlaamse werkgevers in West-Frankrijk en bij de Vlaamse regering om een verklaring te verkrijgen over de noodzaak en het belang van het leren van Nederlands om in Belgisch Vlaanderen een betrekking te vinden. We moeten nu een einde maken aan de misleidende informatie.

West-Vlaams en Nederlands: dezelfde taal en dezelfde strijd!

Wido Bourel
Vlaams en Europees activist
publicist

voormalig animator van Hekkerschreeuwen
voormalig secretaris van de Michel de Swaenkring
voormalig docent van een cursus Nederlands in Kaaster
algemeen directeur van een onderneming in Belgisch Vlaanderen

lid van de Academie voor Nederlandse Letteren in Leiden
Dr. Ferdinand Snellaert Prijs 2010